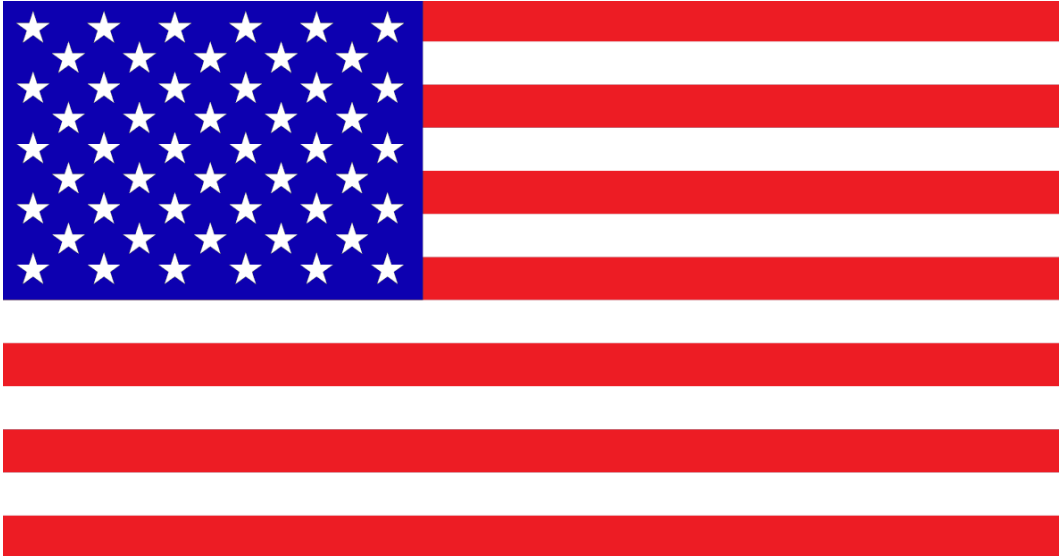

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
ÜLKE RAPORU
(Yaş Meyve Sebze Sektörü Açısından)

ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ
ARGE ŞUBESİ

2019

İÇİNDEKİLER

1. GENEL EKONOMİK DURUM	3
2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NİN DIŞ TİCARETİ	7
3. TÜRKİYE İLE TİCARET	13
4. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NİN YAŞ MEYVE SEBZE SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	19
5.İŞ ADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR	23
KAYNAKLAR	26

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Büyüme Oranı: % 2,93 / **GSYİH:** 20.412.870 milyon \$ / **Nüfus:** 328.434.000/ **Başkent:** Washington D.C.

1. GENEL EKONOMİK DURUM

ABD, 325 milyonu aşan nüfusu ve 19 trilyon doları aşan GSYİH'si ile dünyanın en önemli pazarlarından biridir. Ülke, dünyanın en büyük ithalatçısı olma özelliğinin dışında, dünyanın en büyük doğrudan yabancı sermaye kaynağı konumu ile hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin yöneldiği bir hedef pazardır. ABD ekonomisi, dünya ekonomisini birebir etkileme gücüne sahip olması nedeniyle de dünyada önemli ve belirleyici bir ekonomidir.

ABD'de 2007 yılında başlayan kriz, 1929 büyük buhranından bu yana görülen en ağır ve en derin kriz niteliğinde olmuştur. Ülke 2009 yılında bir taraftan ekonomik durgunluk bir taraftan da artan işsizlik ile mücadele etmiş, 2010 yılında ise krizden çıkış eğilimine geçmiştir. Reel GSYİH 2015 yılında %2,9 ve 2016 yılında %1,5 oranında artmıştır. 2017 yılında ise büyüme %2,2 olarak gerçekleşmiştir.

2015 ve 2016 yıllarında işsizlik oranı sırasıyla %5,3 ve %4,9'dur. 2017 yılında gerçekleşen işsizlik oranı ise %4,4'dür.

Tüketici fiyat enflasyonu 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %0,7 ve %2,2'dir. 2017 yılında ise tüketici fiyat enflasyonu %1,8 olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik Yapı

Dünya çapında serbest piyasa ekonomilerinin en büyük örneği olarak gösterilen ABD ekonomisinde, üretim ve hizmetlerin büyük bir bölümü özel sektör tarafından tüketilmekte ve sağlanmakta olup, dünya çapında kamunun ağırlığının bu kadar az olduğu başka bir ekonomi bulunmamaktadır.

Amerikan ekonomisinde yapısal olarak rol oynayan iki temel unsurun ilki zengin doğal kaynakları, diğeri ise nitelikli işgücüdür. ABD verimli toprakları, zengin mineral yatakları, elverişli iklim koşulları ve diğer doğal kaynakları ile ekonomik büyümenin sağlanması açısından çok uygun bir ortama sahiptir. ABD aynı zamanda, iletişim ve bilgi teknolojileri alanında "kolay uyum sağlayabilen ve yetenekli" işgücünün eğitime de büyük önem vermektedir. Tüm dünyada "beyin göçü" olarak adlandırılan, bilim ve teknoloji dallarında eğitim almış yetenekli ve zeki gençlerin ABD ekonomisine kazandırılması, sorunların çözümünde anahtar rolü olan bir araç olarak görülmektedir.

Yeni ekonomi kavramı çerçevesinde bilgi ve iletişim teknolojileri (ICT), hizmet sektörünü ekonominin en önemli bileşeni haline getirmiştir. Ekonomiye yön veren başlıca sektörler; motorlu taşıtlar, uzay ve havacılık, iletişim, kimyasallar, elektronik ve bilişim (IT) sektörleridir. 1990'lı yıllarda yaşanan teknolojik dönüşüm ile birlikte geleneksel imalat sanayinin bir bölümü yüksek teknoloji ve iş gücü verimliliğine uyum sağlamıştır. Ancak ithal girdi düzeyi yüksek mamul mallar üreten sektörler ciddi zorluklarla karşılaşmış olup, üretimlerini daha düşük maliyetli ülkelerde sürdürme yoluna gitmişlerdir.

Tarım ve hayvancılık GSYİH'nin yüzde olarak küçük bir oranına sahip görünmekle birlikte oldukça verimlidir. ABD, gıda maddeleri ve işlenmiş gıda ürünleri ihracatında önde gelen ülkeler arasındadır.

İmalat sektörü, iş dünyası harcamalarındaki artışa bağlı olarak ABD'nin ekonomik toparlanma sürecinde en önde gelen sektör olmuştur. İmalat sanayinin öne çıkan alt sektörleri arasında havacılık ve uzay sanayi, telekomünikasyon, kimyasallar, elektronik ve bilgisayarlar yer almaktadır.

Hizmetler sektörü, GSYİH'nin yaklaşık %80'ini oluşturmaktadır. ABD Uluslararası Ticaret Komisyonu'nun Hizmetler Sektörü Raporu'na göre, ülkenin hizmetler sektöründeki rekabet gücü, profesyonel hizmetler sektöründeki başarısından kaynaklanmaktadır. ABD hizmet ticaretinde önemli olan diğer sektörler arasında finans, sağlık, ulaşım ve emlak sektörlerini saymak mümkündür. En çok gelişme gösteren sektörler arasında perakendecilik, bilişim, sanat ve eğlence sektörleri de ön plana çıkmaktadır.

Kişi Başına Gelir

ABD gelir dağılımı eyaletler bazında farklılıklar göstermektedir. Sanayi üretiminde Kuzeydoğu'nun üstünlüğü özellikle 1990'lardan itibaren gerileme gösterse de bölgenin ekonomideki ağırlığı hala fazladır. Ağır sanayi üretiminden verimliliği yüksek hafif sanayi üretimine geçişle birlikte Batı ve Güney eyaletleri de ekonomiden daha çok pay almaya başlamışlardır.

GSYİH'si neredeyse İtalya kadar olan Kaliforniya'yı büyüklük açısından Teksas, New York, Florida ve Illinois izlemektedir.

Eyaletler bazında hane başına ortalama gelire bakıldığında ise Maryland'in en yüksek gelire sahip olduğu, Mississippi eyaletinde de gelirin en düşük düzeyde gerçekleştiği görülmektedir. ABD hanehalkı geliri Doğu ve Batı eyaletlerinde genellikle ortalamanın üstünde gerçekleşmiştir. 24 eyalet ile District of Columbia ortalamanın üstünde gelire sahip olurken, 26 eyalet ülke ortalamasının altında kalmıştır. Bu durum bölge olarak incelendiğinde, Kuzeydoğu eyaletlerinin (Connecticut, Massachusetts, New Hampshire, New Jersey, New York ve Rhode Island -Maine hariç-) ülke ortalamasının üzerinde gelire sahip olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Benzer şekilde Batı bölgesinde yer alan eyaletlerin (Alaska, Colorado, California, Hawaii, Utah ve Washington) hanehalkı geliri de ortalamanın üzerinde gerçekleşmiştir.

Büyüme hızı nispeten geride kalan eyaletlerde hem nüfus artış hızının az olduğu, hem de yüksek teknoloji yerine geleneksel tarım ve sanayi sektörlerinde üretime ağırlık verildiği gözlenmektedir.

Ekonomi Politikaları

Dünya ekonomisinin büyüme motoru olan ABD'nin izlemekte olduğu ticaret ve yatırım politikaları gerek gelişmiş, gerekse gelişmekte olan tüm ülkeler tarafından her zaman çok yakından ve dikkatle izlenmektedir.

ABD'de Başkan tarafından önerilen ve Kongre'de kabul edilen yıllık bütçe, uygulanacak maliye politikalarını da içermektedir. Mali yıl Ekim ayında başlayıp, Eylül ayında

sonlanmaktadır. 1990'lı yıllarda çok sıkı mali politikalar uygulanmıştır. 11 Eylül olayları, zaten zayıflamakta olan ABD ekonomisine büyük bir darbe vurmuştur.

Vergi kesintileri ve sağlık harcamalarındaki artış ülkenin maliye ve para politikaları içinde önemli gündem konuları haline gelmiştir. 2006-2007 yıllarında yaşanan iyileşmenin ardından 2008 yılında derinleşen kriz ile özellikle sosyal güvenlik alanında yeni bir çıkmaza girilmiştir. Para politikaları hükümetten bağımsız olarak Merkez Bankası tarafından düzenlenmektedir.

Dünyanın en güçlü parası olan ABD Dolarını basan ABD için cari açığın finansmanı sorunu, güçlü doğrudan ve portföy yatırımı şeklinde gelen yabancı sermaye yatırımları nedeniyle uzun yıllar ciddi sorun teşkil etmemiştir. Ancak ABD Dolarının mevcut etkinliğini yitirmesi, başka para birimlerinin (örneğin Avro) piyasalarda geçerli ve belirleyici hale gelmesi, özellikle enerji (petrol, doğal gaz) ve emtia piyasalarında ABD Doları yerine başka para birimlerinin kullanılmaya başlanması, ABD ekonomisi için büyük bir sorun oluşturmaya başlamıştır.

2010 döneminde GSYİH'nin %9'una denk gelen bütçe açığı, 2011 döneminde %8,7 oranında gerçekleşmiştir. Bütçe açığının 2012 yılında; ekonomik canlanma, istihdam vergisindeki kesintilerin bitişi ve Bush döneminde yürürlüğe giren vergi indirimlerin geçerliliğini yitirmesi gibi nedenlerden dolayı azalarak %7 olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılında vergilerdeki artış ile birlikte hükümet harcamalarındaki azalışa paralel olarak bütçe açığının GSYİH'ye oranının %4,1'e gerilemiştir.

Hazine kağıtlarının en güvenli yatırım aracı olarak algılanması ile birlikte kar paylarının düşük seyretmesi ve özel sektörün borçlarını azaltmaya yönelik tutumları, devletin borçlanma konusunda sorun yaşamamasına neden olmaktadır. Ancak, 2008 yılında GSYİH'nin %40,5'i düzeyinde olan hükümet borçlarının, 2013 yılında GSYİH'nin %71,8'ine yükseldiği tahmin edilmektedir. Dolayısıyla, yüksek borçlanma seviyelerinde hazine kağıtlarının güvenilirliğinin sorgulanması, kar paylarının yükselmesi ve borçlanma maliyetlerinin artması mümkün görünmektedir.

ABD'nin ekonomi politikaları halen krize odaklı olup, iyileştirme amaçlıdır. Zayıf ekonomi ve vergi teşvikleri 2010-2011 kamu maliyesi açısından ciddi tehditler yaratmış, bu da dikkatlerin vergi konsolidasyonu üzerinde yoğunlaşmasına neden olmuştur. Bütçe açığının çözümüne yönelik olarak Kongre'nin Demokrat ve Cumhuriyetçi üyelerinin farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Cumhuriyetçi üyelerin hükümetin harcamalarında büyük kesintilere gitmek yönündeki planları, çoğunluğunu Cumhuriyetçilerin oluşturduğu Temsilciler Meclisi'nden onay almıştır. Ancak, ABD Senatosu tarafından özellikle sağlık güvencesini hedef alan bütçe kesintisi reddedilmiştir. Obama Hükümeti çözüm olarak harcama kesintileri ve vergi artışını sunmuş olmasına rağmen karşı taraf bu çözüme sıcak bakmamıştır. Bütçe ile ilgili tartışmalar sürerken, en geç 2 Ağustos tarihine kadar artırılması gereken hükümetin borç tavanı konusunda 1 Ağustos itibarıyla mutabakata varılmış ve borç tavanı 2,4 trilyon Dolar yükseltilmiştir.

ABD Merkez Bankası (FED), ekonomik toparlanma aracı olarak ilk dönemi Aralık 2008-Mart 2010 ve ikinci dönemi Kasım 2010-Haziran 2011 olmak üzere parasal genişleme politikası izlemiştir. QE1 (quantitative easing-1) olarak bilinen parasal genişleme politikasının ilk raundunda, 300 milyar dolar tutarında uzun vadeli Hazine kağıtları, 175

milyar dolar tutarında emlak sektörü borcu ve 1,25 trilyon dolar tutarında mortgage'a dayalı menkul kıymet satın alınmıştır. QE2 olarak bilinen parasal genişlemenin ikinci raundu kapsamında ise 600 milyar dolarlık Hazine kağıdı satın alınmıştır. QE2'nin uygulanmasındaki en önemli sebeplerden biri olan deflasyon riski kaybolurken ekonomik büyümede aynı başarının yakalanamadığına dair görüşler bulunmaktadır. 2013 yılı ile birlikte FED üçüncü parasal genişleme politikasına geçmiştir. FED'in parasal genişleme politikasının üçüncü raundunda (QE3) zaman ve miktar kısıtı olmadan bono alımı ve faiz artırımına gidilmemesi uygulamaları bulunmaktadır. Faiz artırımına işsizlik oranının %6,5 ve altında gerçekleşmesi durumunda gidilecektir.

Almanya ve Japonya gibi sanayileşmiş ülkelere göre kişisel vergi oranları düşük seyreden ABD'de kurumlar vergisi oranı yüksektir. Kurumlar vergisi Japonya'nın ardından ikinci sırada olan ABD'de en yüksek kurumlar gelir vergisine sahip eyaletler arasında Pennsylvania, Minnesota, New Jersey ve Washington DC sayılabilir. Vergi politikası hükümet, eyalet yönetimi, belediye ve vilayet gibi yerel yönetim tarafından gerçekleştirilmektedir. Satış vergileri ise eyaletler arasında farklılık göstermektedir.

2. DIŞ TİCARET

ABD 2,4 trilyon dolar ithalat ile dünyanın en büyük mal ithalatçısı ve 1,5 trilyon dolar ihracat ile Çin'den sonra 2. en büyük mal ihracatçısı konumundadır. Hizmetler ticaretinde dünyanın en büyük ihracatçısı ve ithalatçısı olan ABD, toplam ihracat ve ithalatta da (hizmetler ve mal ticareti toplamı) lider konumdadır.

2017 yılında ABD'nin ihracatı bir önceki yıla göre %6,6 oranında artmış ve 1.546,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatı ise bir önceki yıla göre %7,2 oranında artarak 2.409,5 milyar dolar olmuştur. Bu durum 2017 yılında ABD aleyhine oluşan dış ticaret açığının da bir önceki yıla göre %8,1 oranında artmasına sebep olmuştur. ABD'nin 2017 yılında dış ticaret açığı 862,7 milyar dolardır. Toplam dış ticaret hacmi ise 3.956,2 milyar dolar seviyesindedir.

ABD Dış Ticaret Değerleri (Milyar Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2008	1.299,9	2.164,8	3.464,7	-864,9
2009	1.056,7	1.601,9	2.658,6	-545,2
2010	1.277,1	1.966,5	3.243,6	-689,4
2011	1.479,7	2.262,6	3.742,3	-782,9
2012	1.545,6	2.333,8	3.879,4	-788,2
2013	1.577,6	2.265,9	3.843,5	-688,3
2014	1.619,7	2.346,0	3.965,7	-726,3
2015	1.503,9	2.306,8	3.810,7	-802,9
2016	1.450,5	2.248,2	3.698,7	-797,7
2017	1.546,7	2.409,5	3.956,2	-862,8

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

2017 yılında ABD'nin ihracatında en önemli ülkeler, Kanada, Meksika, Çin, Japonya ve Birleşik Krallık'tır. Ülkemiz ABD'nin ihracatında 28. sırada yer almaktadır.

Tablo 1. ABD'nin İhracatında Başlıca Ülkeler (Milyar Dolar)

	ÜLKELER	2015	2016	2017
1	Kanada	280,6	266,8	282,5
2	Meksika	235,7	229,7	243,0
3	Çin	116,1	115,6	130,4
4	Japonya	62,4	63,2	67,7
5	Birleşik Krallık	56,1	55,3	56,3
6	Almanya	49,6	49,2	53,5
7	G. Kore	43,4	42,3	48,3
8	Hollanda	40,2	39,7	42,2
9	Hong Kong	37,1	34,9	40,0
10	Brezilya	31,7	30,1	37,1
11	Fransa	31,5	32,6	34,2
12	Belçika	34,1	32,1	29,9
13	Singapur	28,4	26,7	29,8
14	Tayvan	25,9	26,0	25,8
15	Hindistan	21,5	21,7	25,7

16	Avustralya	25,0	22,1	24,6
17	İsviçre	22,1	22,7	21,7
18	BAE	23,0	22,4	20,0
19	İtalya	16,2	16,7	18,3
20	Suudi Arabistan	19,7	18,0	16,3
21	Şili	15,4	12,9	13,6
22	Kolombiya	16,3	13,1	13,3
23	Malezya	12,3	11,8	12,8
24	İsrail	13,5	13,2	12,5
25	İspanya	10,3	10,4	11,0
26	Tayland	11,2	10,4	10,8
27	İrlanda	8,9	9,6	10,7
28	Türkiye	9,5	9,4	9,8
29	Arjantin	9,3	8,5	9,5
30	Peru	8,7	8,0	8,7
31	Filipinler	7,9	8,2	8,5
32	Vietnam	7,1	10,1	8,2
33	Dominik Cumhuriyeti	7,1	7,8	7,8
34	Rusya	7,1	5,8	7,0
35	Guatemala	5,8	5,8	7,0
36	Endonezya	7,1	6,0	6,9
37	Panama	7,7	6,1	6,4
38	Kosta Rika	6,1	5,9	6,2
39	Norveç	3,6	3,9	5,3
40	Kuveyt	2,7	3,3	5,2
	Diğer	123,6	112,5	118,4
	Toplam	1.501,8	1.450,5	1.546,7

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Dünyanın en büyük ithalatçısı olan ABD'nin 2017 yılında ilk beş tedarikçisi Çin, Meksika, Kanada, Japonya ve Almanya olarak sıralanmaktadır. Çin 2007 yılından bu yana ABD'nin en önemli tedarikçisidir. ABD açısından önemi artan diğer tedarikçiler arasında Güney Kore, Birleşik Krallık, İtalya, Hindistan ve Fransa öne çıkmaktadır. 2017 yılında Türkiye, ABD tedarikçileri arasında 34. sırada yer almaktadır. Türkiye'nin ABD pazarından aldığı pay %0,4'tür.

Tablo 2. ABD'nin İthalatında Başlıca Ülkeler (Milyar Dolar)

	ÜLKELER	2015	2016	2017
1	Çin	504,0	481,5	526,2
2	Meksika	299,2	296,8	317,0
3	Kanada	301,9	283,0	307,2
4	Japonya	135,0	135,1	139,9
5	Almanya	127,2	116,3	120,2
6	G. Kore	74,0	71,9	73,2
7	Birleşik Krallık	58,9	55,2	54,1
8	İtalya	45,4	46,6	51,4
9	Hindistan	46,7	47,7	50,6
10	Fransa	48,9	47,8	50,0
11	İrlanda	39,5	45,7	49,1
12	Vietnam	39,7	43,8	48,4
13	Tayvan	42,5	40,6	44,0
14	Malezya	34,7	37,3	38,1
15	İsviçre	32,0	36,8	36,6
16	Tayland	29,6	30,5	32,3
17	Brezilya	28,5	27,1	30,5
18	İsrail	24,9	22,6	22,4
19	Endonezya	20,7	20,1	21,2
20	Singapur	18,5	18,1	19,6
21	Suudi Arabistan	23,4	18,0	19,6
22	Hollanda	17,6	16,7	18,4
23	Rusya	17,2	15,3	17,7
24	İspanya	14,7	14,0	16,3
25	Belçika	20,0	17,5	15,5
26	Kolombiya	14,7	14,4	14,1
27	Venezuela	16,2	11,4	12,7
28	Avusturya	11,4	11,1	12,0
29	Filipinler	10,6	10,4	12,0
30	Şili	9,6	9,5	11,3
31	Irak	4,6	6,3	11,2
32	İsveç	10,1	10,0	11,1
33	Avustralya	11,0	9,6	10,3
34	Türkiye	8,4	8,5	9,9
35	Güney Afrika	7,4	6,9	8,0
36	Danimarka	7,9	8,1	7,8
37	Hong Kong	6,9	7,5	7,7
38	Peru	5,4	6,6	7,6
39	Polonya	5,8	6,2	7,3
40	Nijerya	2,0	4,4	7,3
	Diğer	136,7	131,6	139,6
	Toplam	2.313,4	2.248,2	2.409,5

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Uluslararası ticaret açısından bakıldığında, ABD özellikle sermaye ve teknoloji yoğun mallarda karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olup, başlıca ihraç kalemleri de bu mallardan oluşmaktadır. İhracatında öne çıkan sektörler arasında; makine, elektrikli cihazlar, mineral yakıtlar, otomotiv, havacılık ve uzay sanayi, tıbbi cihazlar, değerli taşlar ve mücevherat, plastik sanayi yer almaktadır.

Tablo 3. Başlıca Ürünler İtibariyle ABD'nin İhracatı (Milyar Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	160,9	161,1	165,8
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	72,7	62,0	77,8
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarı arabaları	55,4	53,9	53,6
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	44,0	43,0	44,9
8542	Elektronik entegre devreler	33,5	35,0	38,1
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	34,8	33,8	34,0
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	26,0	26,5	26,5
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	25,0	24,3	25,3
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	11,6	13,3	22,3
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	8,8	9,4	21,8
1201	Soya fasulyesi	18,9	22,9	21,7
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	17,7	19,1	20,3
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	24,7	22,5	20,1
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	19,3	17,7	19,8
7102	Elmaslar	18,6	19,5	19,0
8486	Yarı iletken disk, elektronik entegre devresi, düz panel göstergesinin imalatı iç	11,7	12,8	17,6
8473	Yazı, hesap, muhasebe, bilgi işlem, büro için diğer makine ve cihazların aksamı	16,2	16,0	16,1
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	12,4	12,9	15,7
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	12,5	11,1	11,6
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	10,5	10,1	10,4
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	9,7	9,8	10,3
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	9,7	9,4	9,9
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. Katı yakıtlar	5,7	4,3	9,9
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	10,6	10,3	9,7
1005	Mısır	8,7	10,3	9,6
9021	Ortopedik cihazlar, kırıklara mahsus cihazlar, işitme cihazı vb.	9,7	9,3	9,5
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	9,5	8,8	9,3
9701	Tamamen elle yapılmış tablo/resim ve kolajlar, vb. Dekoratif pano	8,0	8,3	8,8
9027	Fiziksel, kimyasal tahlillere mahsus cihazlar, mikrotomlar	8,2	8,1	8,5
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatorleri	9,0	8,0	8,1
802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	7,7	7,4	7,9
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	7,9	7,5	7,7
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	7,3	6,4	7,3

8541	Diyotlar, transistörler vb. Yarı iletkenler, piezo elektrik kristaller	7,5	7,3	7,2
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	7,4	6,6	7,0
8407	Alternatif-rotatif kıvılcım ateşlemeli, içten yanmalı motorlar	5,5	6,3	7,0
3926	Plastikten diğer eşya	6,3	6,4	6,8
3822	Laboratuvarlarda, teşhiste kullanılan karma reaktifler	5,7	6,2	6,6
8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	5,9	4,8	6,4
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	6,0	6,0	6,2
	Diğer	710,9	672,2	700,7
	Toplam	1.501,8	1.450,5	1.546,7

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

ABD'nin 2017 yılı ithalatında öne çıkan sektörler arasında; mineral yakıtlar, otomotiv, makine, elektrikli makine ve cihazlar, tarım & gıda, tekstil & hazır giyim, değerli taşlar ve mücevherat, demir-çelik ve ürünleri, eczacılık ürünleri ve organik kimyasallar yer almaktadır.

Tablo 4. Başlıca Ürünler İtibariyle ABD'nin İthalatı (Milyar Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	169,2	173,3	179,6
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	132,6	108,1	139,1
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	102,5	105,0	113,1
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	85,1	86,4	91,3
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	81,7	77,7	84,9
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	67,1	66,5	66,6
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	64,3	67,6	65,0
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	51,4	41,3	48,0
8542	Elektronik entegre devreler	28,8	30,7	33,5
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	23,5	25,2	26,5
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	17,1	20,2	26,0
9403	Diğer mobilyalar vb. Aksam, parçaları	22,2	23,2	25,4
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	23,7	24,0	24,8
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	26,9	23,4	24,6
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	22,3	22,0	23,7
7102	Elmaslar	23,9	24,4	23,2
8473	Yazı, hesap, muhasebe, bilgi işlem, büro için diğer makine ve cihazların aksamı	17,7	16,3	23,0
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	20,6	22,1	23,0
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	20,0	19,3	20,2
8443	Matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler	18,3	17,3	17,0
8803	Balon, hava gemisi, planör vb. Diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	16,8	16,9	16,8
9503	Diğer oyuncaklar, küçültülmüş modeller, bulmacalar	14,2	14,6	15,0

8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	15,2	13,8	14,9
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	15,4	14,3	14,4
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	14,5	14,2	14,2
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	14,7	13,8	14,2
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	18,3	13,8	13,8
9021	Ortopedik cihazlar, kırıklara mahsus cihazlar, işitme cihazı vb.	10,0	10,5	12,0
8525	Radyo/televizyon yayını için verici cihazlar; televizyon, dijital, görüntü kayded	10,6	10,6	11,9
9405	Diğer aydınlatma cihazları, lambalar, ışıklı tabela, plaka vb.	10,7	11,3	11,9
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	10,5	8,6	11,5
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	10,4	10,3	11,3
4202	Deri ve kösele vb. Den seyahat eşyası	12,0	11,2	11,3
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, mücehhez tablolar	10,2	10,6	11,3
8523	Ses ve diğer fenomenleri kaydetmek için disk, bant, katı hal kalıcı depolama aygı	7,5	8,7	11,3
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	10,8	16,5	11,1
8407	Alternatif-rotatif kıvılcım ateşlemeli, içten yanmalı motorlar	11,3	11,1	11,1
7601	İşlenmemiş alüminyum	7,3	8,2	10,9
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	10,4	10,4	10,9
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	10,8	12,9	10,8
	Diğer	1.052,8	1.012,1	1.080,5
	Toplam	2.313,4	2.248,2	2.409,5

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

ABD'nin 2'li, 4'lü, 6'lı, 8'li ve 10'lu fasıllar bazında ithalat verileri için ABD Uluslararası Ticaret Komisyonu'nun <http://dataweb.usitc.gov/> adresli web sitesinden faydalanmak mümkündür.

3. TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

ABD 2017 yılında ülkemizin en önemli 5. ihracat pazarı konumundadır ve söz konusu ülkeye ihracatımızın toplam ihracatımız içerisindeki payı %5,5'dir. ABD ile son yıllardaki ticaretimizin incelendiğinde, ülkemiz aleyhine dış ticaret açığı verildiği gözlenmektedir. Ancak ABD ile ticaretimizde dış ticaret açığımız son 3 yılda giderek azalarak, 2017 yılında bir önceki yıla göre %22,4 azalma göstererek 3,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin ABD'ye ihracatı genel olarak artış eğilimindedir. 2000 yılında 3,1 milyar dolar olan ihracat 2017 yılında 8,7 milyar dolara ulaşmıştır. 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %12,4, %0,9 ve %3,6 oranında artan ABD'ye ihracatımız 2017 yılında ise bir önceki yıla göre %30,7 oranında artış göstermiştir. Türkiye, 2017 yılında ABD pazarında %0,4 pay ile 34. büyük tedarikçidir (ABD'nin ithalatında ÇHC %22'lik payla 1., Meksika %13'lük payla 2. ve Kanada %13'lük payla 3. sırada).

Diğer taraftan, 2017 yılında ABD'den ithalatımız bir önceki yıla göre %9,9 artış ile 11,9 milyar dolar olmuştur. Bu durumda 2017 yılında dış ticaret açığımız bir önceki yıla göre %22,4 azalmış ve ülkemiz aleyhine 3,3 milyar dolarlık ticaret açığı oluşmuştur. 2017 yılında Türkiye ABD'nin ihracatında %0,6'lık payıyla 28. sırada yer almaktadır (Kanada %18,3'lük payla 1., Meksika %15,7'lik payla 2. ve ÇHC %8,4'lük payla 3. sırada).

Tablo 5. Türkiye-ABD Dış Ticaret Değerleri (Bin dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2008	4.299.941	11.975.929	16.275.870	-7.675.988
2009	3.222.821	8.575.737	11.798.558	-5.352.916
2010	3.762.919	12.318.745	16.081.665	-8.555.826
2011	4.584.029	16.034.121	20.618.150	-11.450.092
2012	5.604.232	14.130.546	19.734.778	-8.526.314
2013	5.640.247	12.596.170	18.236.417	-6.955.924
2014	6.341.841	12.727.562	19.069.403	-6.385.720
2015	6.395.842	11.141.465	17.537.307	-4.745.623
2016	6.623.347	10.901.804	17.525.151	-4.278.457
2017	8.654.268	12.131.093	20.785.361	-3.476.825

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

İki Ülke Arasında Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi	RG Tarih ve No'su
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması	03.12.1985	13.08.1989-20251
Çifte Vergilendirmeyi Önleme	26.03.1996	31.12.1997-23217
Ticaret ve Yatırım Çerçeve Anlaşması (TIFA)	29.09.1999	11.02.2000-23961

ABD ile halihazırda müzakereleri devam eden bir Anlaşma bulunmamaktadır. Ancak, Avrupa Birliği (AB) ile ABD arasında Serbest Ticaret Anlaşması (STA) unsurunu da içeren kapsamlı bir **Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP)** tesis edilmesine yönelik müzakereler ülkemizce yakından izlenmektedir.

1999 tarihinde imzalanan Ticaret ve Yatırım Çerçeve Anlaşması (TIFA) kapsamında gerçekleştirilen toplantılara Müsteşar Yardımcısı başkanlık etmektedir. ABD tarafında muhatap makam ABD Ticaret Temsilciliği'dir.

Türkiye'nin ABD'ye İhracatında Başlıca Ürünler

2017 yılında ABD'ye ihracatımız bir önceki yıla göre %30,7 oranında artış göstererek 8,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Ülkemizden ABD'ye en çok demir-çelik ürünleri ile otomotiv aksam ve parçaları ihraç edilmektedir. Tekstil & hazır giyim, tarım & gıda, makine ve hava taşıtları ile bunların aksam ve parçaları da ABD'ye ihraç ettiğimiz diğer önemli ürün gruplarıdır.

Tablo 6. Türkiye'nin ABD'ye İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
	TOPLAM İHRACAT	6.396.332	6.623.716	8.655.346
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	302 800	70 228	774 098
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	6 802	11 967	450 742
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	229 389	294 972	429 126
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	38 219	80 975	334 026
7214	Demir veya alaşımsız çelikten çubuklar (dövülmüş, sıcak haddelenmiş, haddeleme işleminden sonra burulmuş olanlar dahil)	563 180	531 113	312 119
6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan taşı hariç), mozik için küp şeklinde taşlar, granüller	320 335	282 782	291 302
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	274 279	263 872	272 292
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	231 174	255 068	266 677

7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallere kaplama metallardan)	154 868	206 934	259 257
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişliği 600 mm veya daha fazla olanlar (kaplanmış olanlar)	18 572	60 365	222 754
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	226 891	195 931	210 877
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	33	209 777	202 298
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	172 166	197 031	201 202
7209	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği > 600 mm, soğuk haddelenmiş, kaplanmamış)	26 179	106 706	196 055
8701	Traktörler	178 834	167 092	147 899
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	135 208	150 137	143 697
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	101 850	108 716	128 181
7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	127 730	53 969	115 614
4009	Vulkanize edilmiş kauçuktan boru ve hortumlar (bağlantı elemanlarıyla birlikte olsun olmasın)	52 876	52 807	79 383
1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	49 157	77 113	74 920
2523	Çimento	29 604	72 248	66 563
6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	869	1 424	65 898
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	76 537	75 466	65 455
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm) (sıcak haddelenmiş) (kaplanmamış)	133 624	91 874	64 800
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	34 219	43 494	60 952
5511	Sentetik ve suni devamsız liflerden iplikler (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmiş)	43 745	41 551	59 491
9303	Diğer ateşli silahlar (spor için av tüfekleri ve diğer tüfekler, işaret fişegi, ok silahları, hayvan için sürgülü silah)	60 547	70 231	59 037
1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	8 015	15 955	57 579
7202	Ferro alyajlar	24 704	42 948	56 491
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	47 080	52 757	54 615

5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat	67 953	56 717	53 312
2009	Meyve ve sebze suları (fermente edilmemiş, alkol katılmamış)	39 663	47 783	51 226
5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın)	34 219	41 816	49 887
8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	72 304	61 399	49 821
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus (sürücü dahil) motorlu taşıtlar	50 960	43 702	48 972
7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	96 440	44 151	48 176
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	41 901	45 255	47 121
813	Meyve (kurutulmuş) (0801, 0806'de kiler hariç)08. fasıldaki sert ve kabukluların karışımları	54 854	45 853	45 411
1201	Soya fasulyesi	1 078	99 755	41 208
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	33 059	33 700	38 511

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Türkiye'nin ABD'ye İthalatında Başlıca Ürünler

Türkiye'nin 2017 yılında ABD'den gerçekleştirdiği ithalat bir önceki yıla göre %9,9 artış ile 11,9 milyar dolar olmuştur. Demir çelik ürünleri, hava taşıtları, uzay araçları, pamuk, turbojetler, yatlar, taşkömürü, dozlandırılmış ilaç, şeker pancarı, şeker, serum, aşı, tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar, soya fasulyesi, hava taşıtlarının aksam ve parçaları, petrol gazları, kabuklu meyveler, ortopedik cihazlar, altın, binek otomobiller ve otomatik bilgi işlem makineleri ile üniteleri 2017 yılında ABD'den ithal ettiğimiz başlıca ürün gruplarıdır.

Tablo 7. Türkiye'nin ABD'den İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
	TOPLAM İTHALAT	11.128.045	10.867.798	11.947.858
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	1 014 045	734 847	1 125 157
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	1 581 687	2 084 009	988 504
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	527 652	518 926	733 246
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	316 886	410 059	718 426
8903	Yatlar ve diğer eğlence ve spor tekneleri; kürekli kayıklar ve kanolar	3 170	1 984	413 017
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	214 751	104 135	325 571
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	367 629	344 914	319 407
2303	Niştacılık, şeker pancarı, şeker ve içki sanayinin artık ve posaları	69 497	197 988	317 537
2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	252 504	204 166	291 619
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	259 836	243 688	253 430
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	166 767	193 115	243 538
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	109 603	135 793	200 019
1201	Soya fasulyesi	209 637	195 851	189 373
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	338 851	173 841	174 767
0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	113 680	135 223	166 514
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	130 203	160 350	159 138
4703	Sodali veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	111 840	103 850	154 755
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	178 912	146 586	148 447

9021	Ortopedik cihazlar; cebireler, kırıklar için cihazlar vb; protez organlar; işitme cihazları, vücut içi ve dışı cihazları	111 282	89 586	139 038
4804	Birincil elyaf (kraft) kağıt ve kartonları (kuşe edilmemiş, sıvanmamış, rulo veya tabaka halinde)	133 137	122 768	114 488
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	150 874	97 784	106 711
3904	Vinil klorür veya diğer halojenlenmiş olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	51 050	104 194	105 845
9022	X, alfa, beta veya gama ışınli cihazlar, X ışınli tüpler ve jeneratörler ve muayene için kullanılan diğer yardımcı cihaz	123 376	70 803	105 838
4401	Yakmaya mahsus ağaclar, ince dilimler veya yongalar halinde ağac, talaş, döküntü ve artıklar	75 587	73 886	93 168
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	135 890	110 693	90 634
8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar) ve benzeri cihazlar	61 112	11 637	90 467
7508	Nikelden diğer eşya	71 068	75 743	89 322
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	85 987	84 632	89 207
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	197 165	128 729	86 977
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	76 623	74 199	83 137
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	61 585	72 194	78 849
2704	Taşkömürü, linyit ve turbdan elde edilen kok/sömikok, karni kömürü	64 248	65 912	70 737
9027	Fiziksel-kimyasal analiz alet-cihazlar; akışkanlık, genleşme vb ölçü cihazlar; ısı-ışık-ses ölçme cihazları; mikrotomlar	0	1	70 717
3822	Laboratuvarlarda, teşhiste kullanılan reaktifler	61 584	65 723	69 638
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	62 793	59 870	65 341
8108	Titanyum ve titanyumdan eşya (döküntü ve hurdalar dahil)	42 102	47 405	59 033
4002	Sentetik kauçuk veya sıvı yağlardan türetilen taklit kauçuk (ilk şekillerde, veya levha, tabaka, şerit halinde)	37 143	55 337	55 602
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	55 686	48 615	54 098

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

4. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NİN YAŞ MEYVE SEBZE SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tablo 8. Türkiye'nin ABD'ye Yaş Meyve Sebze İhracatı

	2017	2018	DEĞİŞİM
ÜRÜN GRUBU	FOB USD	FOB USD	FOB USD
LİMON	29.222	1.238.455	4.138%
ÇAY	772.577	1.122.667	45%
HURMA	239.151	512.114	114%
DİĞER SEBZELER	201.851	261.913	30%
ELMA	0	12.220	
ÇAY	0	10.104	
KESTANE	0	9.042	
MANTAR	45.879	6.458	-86%
KAYISI	95.060	2.580	-97%
FASULYE	0	1.188	
DİĞER TAZE MEYVELER	0	741	
ISPANAK	0	2	
BİBER	0	1	
KARNABAHAAR	0	1	
PORTAKAL	167	0	-100%
ERİK	3.600	0	-100%
İNCİR	14.007	0	-100%
NAR	191	0	-100%
SARMISAK	85	0	-100%
SOĞAN.ŞALOT	110.965	0	-100%
GENEL TOPLAM	1.512.755	3.177.487	110%

Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri (<http://www.uib.org.tr>)

2017 yılında Türkiye Yaş Meyve Sebze Sektörünün ABD'ye ihracatı, 1,5 milyon dolar, 2018 yılında +%110 artışla 3,1 milyon dolar, olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 9. UYMSİB'nin ABD'ye Yaş Meyve Sebze İhracatı

	2017	2018	DEĞİŞİM
ÜRÜN GRUBU	FOB USD	FOB USD	FOB USD
SİYAH ZEYTİN	1.459.762	1.535.570	5%
YEŞİL ZEYTİN	378.057	324.206	-14%
DİĞER SEBZELER	118	1.235	951%
ISPANAK	0	2	
BİBER	0	1	
KARNABAHAAR	0	1	
GEÇİCİ KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER	1.288	0	-100%
GENEL TOPLAM	1.839.224	1.861.015	1%

Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri (<http://www.uib.org.tr>)

UYMSİB'nin ABD'ye ihracatı 2017 yılında 1,8 milyon dolar, 2018 %1 artışla 1,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. ABD, UYMSİB 2018 yılı ihracatında değer bazında sıralamaya göre 13. sırada yer almaktadır (Tablo 9).

Not: Zeytin mal grubu (siyah zeytin ve yeşil zeytin) Türkiye Yaş Meyve Sebze Sektörü iştigal sahasında bulunmamaktadır.

Tablo 10. ABD'nin Ürün Grubu Bazında Başlıca Yaş Meyve Sebze İthalatı (1000 USD) (İlk 15 Ürün)

		2016	2017	2018
GTİP	ÜRÜN AÇIKLAMASI	1000 USD	1000 USD	1000 USD
	GENEL TOPLAM	23.927.286	25.437.239	26.584.936
80390	Muz (Plantain Hariç); Taze Veya Kurutulmuş	2.435.923	2.529.063	2.590.993
70200	Domates (taze veya dondurulmuş)	2.362.858	2.272.435	2.486.775
80440	Taze veya Kurutulmuş Avokado	1.992.886	2.727.914	2.448.441
80610	Taze Üzümler	1.671.149	1.720.208	1.748.301
70960	Biberler- Capsicum veya Pimenta cinsi meyveler	1.578.892	1.429.995	1.588.814
80132	Kabuksuz Kaju Cevizi	1.235.175	1.580.528	1.464.007
81040	Yaban mersini ve yaban mersinin diğer kültür cinsleri	982.893	969.199	1.248.198
81020	Ahududu, böğürtlen, dut, loganberiler	871.228	994.424	1.138.530
80290	Diğer sert kabuklu meyveler (Çam Fıstığı, Pikan Cevizi) (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	664.815	633.025	829.181
70700	Hıyarlar ve Kornişonlar	745.055	731.541	816.707
80430	Ananas (Taze veya Kurutulmuş)	721.568	749.406	725.992
70920	Kuşkonmaz (taze veya dondurulmuş)	715.589	776.289	718.598
80550	Limon ve tatlı limon (taze/kurutulmuş)	501.042	551.248	651.558
80450	Guava armudu, mango ve mangost	583.376	655.992	637.339
81010	Taze Çilek	559.499	642.573	609.536

Kaynak: Trademap (www.trademap.org)

Trademap verilerine göre, ABD'nin 6'lı GTİP bazında Toplam Yaş Meyve Sebze ithalatı 2016 yılında 23,9 milyar dolar, 2017 yılında 25,4 milyar dolar olarak gerçekleşirken, 2018 yılında 26,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 10).

Tablo 11. ABD'nin Ülke Bazında Başlıca Yaş Meyve Sebze İthalatı (1000 USD) (İlk 30 Ülke)

	2016	2017	2018
ÜLKELER	1000 USD	1000 USD	1000 USD
Dünya	23.927.286	25.437.239	26.584.936
Meksika	11.794.413	12.720.401	13.218.651
Şili	2.244.108	2.069.158	2.236.047
Kanada	1.576.780	1.686.334	1.808.794
Guatemala	1.450.811	1.591.843	1.624.386
Peru	1.116.739	1.300.906	1.565.888
Vietnam	958.559	1.239.508	1.277.533
Kosta Rika	1.108.420	1.198.534	1.143.002
Honduras	501.067	508.272	512.807
Ekvador	602.493	449.052	509.424
Çin	288.622	254.688	256.728
Kolombiya	201.932	220.729	243.951
Arjantin	201.532	187.879	185.127
Güney Afrika	122.596	135.551	163.240
Yeni Zelanda	155.865	137.195	154.455
İspanya	166.028	142.620	151.560
Brezilya	123.851	120.579	136.581
Filipinler	124.220	133.965	133.999
Dominik Cumhuriyeti	83.633	98.923	103.803
Hindistan	149.029	224.483	93.308
Hollanda	113.102	109.501	93.148
Fas	52.091	81.678	89.748
Tayland	74.366	85.285	84.481
Türkiye	66.524	61.687	79.047
Kenya	42.861	60.421	74.647
İtalya	92.646	82.854	73.086
İsrail	78.785	64.251	64.753
Avustralya	45.537	48.948	55.101
Kore Cumhuriyeti	46.389	48.655	55.008
Uruguay	38.069	42.705	42.793
Nikaragua	38.248	32.851	35.591

Kaynak: Trademap (www.trademap.org)

ABD'nin ***Yaş Meyve Sebze ithalatı yaptığı ülkeler sıralamasında Türkiye 23. sırada yer almaktadır (Tablo 11).***

5. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Birey odaklı, kişisel inisiyatif ve başarıya önem veren bir kültüre sahip olan Amerikalılar, düşüncelerini pek saklamayan dürüst bir yapıya sahiptirler. Konunun etrafında dolaşmaktan hoşlanmazlar ve doğrudan konuya girerler. Dolayısıyla Amerikalı bir iş adamı eğer iş konusunda olumsuz düşünüyorsa "Hayır" cevabını vermekten çekinmez. İş görüşmeleri son derecede hızlı bir tempoyla yürümektedir. ABD iş kültüründe "vakit nakittir" kavramı çok ciddi bir şekilde takip edilmektedir. Amerikalılar görüştükleri işadamlarının farklı kültürlerden olduklarının çoğu kez farkına bile varmazlar. İş her zaman için ön plandadır. Toplantıları problem-çözme mantığı içinde yürütürler. Görüşmeler esnasında hızlı ve sonuca odaklı bir mantık yürüten iş adamları, görüşmelerde tıkanma olması halinde, çözüm olabilecek tüm alternatifleri ve seçenekleri ortaya çıkarmaya çaba sarf eder.

Şirket politikaları bakımından her konunun kuralı oluşturulur ve her seviyedeki uzmanlar da bu kurallara uyarlar. Ülkede iş ahlakı son derece kuvvetlidir. İş görüşmelerinde kişisel konuların tartışılmasından hoşlanmazlar. ABD, dünyada iş davalarının en fazla yaşandığı ülkelerden birisidir. Her sektörde ve toplumun her bölümünde uzmanlaşmış avukatlara sahiptirler.

ABD'lilerle iş yaparken iş ortamındaki hiyerarşi, unvanlar ve dereceler önemli olmakla beraber ofis dışında hiç resmi olmayan bir tutum ve samimiyet sergilemek olağandır. Resmi olmayan ve insani ilişkilerde eşitlik olan konulara değer vermektedirler. Bu yüzden karşıdaki kişiyi rahatlatmak için statü kavramını ortadan kaldırma eğilimi içerisindeyler.

Amerikalılar karmaşık görüşmeleri safhalara bölerek yürütürler. Konuları ayırırlar ve belli bir zaman dilimi içerisinde tek bir konuyu işlerler. Amerikalılar tarihi belirtirken ilk olarak ay, gün ve en sonunda da yılı belirtirler. (Örneğin? December 5, 2001 ya da 12/5/01). Bu konu iş ilişkilerinde yanlış anlaşılmalara neden olabilmektedir. Bu yüzden teyit alınmasında ve dikkat edilmesinde fayda vardır.

ABD'de görüşme ve randevulara zamanında gitmek çok önemlidir. Özellikle büyük şehirlerde trafik çok büyük bir problem yaratmakta ve gecikmelere neden olabilmektedir. Bu nedenle, Amerika'daki randevulara biraz daha erkenden hazırlanmak ve eğer gecikilecekse, bu durumu karşı tarafa mutlaka bildirmek gerekmektedir.

İsim sıralaması ilk önce adı, orta adı ve soyadı şeklinde verilmektedir. Tanışılan kişiye ilk önce unvanı, daha sonra da soyadı ile hitap etmekte fayda vardır. Amerikalılarla yeni tanışıldığında hemen ilk isimleri ile çağrılmaları konusunda ısrarda bulunmaları Amerikan iş kültürünün bir parçasıdır. "Dr.", "Ms.", "Miss", "Mrs.", veya "Mr." gibi unvanları soyadını daha sonra söyleyerek kullanmak mümkündür.

Amerikan iş kültüründe giyim tarzı bölgesel olarak farklılıklar göstermektedir. Ülkenin bazı kesimlerinde özellikle Doğu bölgesinde herkes takım elbise giymektedir. Batı kıyıları gibi diğer yerlerde ise daha rahat elbiseler tercih edilmektedir. Ancak ülkenin her tarafında yönetici olan kişiler resmi bir biçimde giyinmektedirler.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Türk işadamlarımızın ABD'ye seyahatlerinde Göçmenlik Dışı Vize almaları gerekmektedir. Göçmen Olmayan Vize Bölümü Amerika Birleşik Devletleri'ne geçici olarak iş veya turistik amaçlı seyahat eden kişilerin başvurularını değerlendirir.

Başvurular sadece randevu yoluyla kabul edilir. 1 Şubat 2010 itibariyle, ABD Ankara Büyükelçiliği'nden ve ABD İstanbul Başkonsolosluğu'ndan yapılacak bütün göçmen olmayan vize başvurularının, elektronik vize başvuru formu olan DS-160'ı internet üzerinden göndermeleri yoluyla yapılması gerekmektedir.

Vize başvurularının planlanan seyahat tarihinden en az 6-8 hafta önceden yapılması tavsiye edilmektedir. Vize başvuru randevusu almış başvuru sahiplerinin, randevu tarihinden en az iki iş günü öncesinden DS-160 elektronik formunu internet üzerinden göndermeleri gerekmektedir. Yatırımcı (E) ve Şirketiçi Transfer (L) Vizesine başvurmak için ise DS-160 başvuru formunun onay sayfası dahil tüm belgelerin randevu tarihinden en az on (10) iş günü öncesi ABD Büyükelçiliğine gönderilmesi gerekmektedir. DS-160 ile ilgili detaylı bilgi için "http://turkish.turkey.usembassy.gov/ds160_bilgi.html" linki kullanılabilir.

ABD vizesi için başvuru randevuları; www.usvisa-info.com adresindeki internet sitesi ya da (0850) 252-6355 numaralı telefon aracılığıyla alınabilmektedir. ABD'den arayan başvuru sahipleri için ise (703) 439-2348 numaralı telefon hizmet vermektedir. Söz konusu telefon hatlarına yapılacak yerel aramalar ücretsizdir. Randevu almak için ayrıca ücret ödemek gereği bulunmamaktadır ve randevu ücreti, vize başvuru ücretinin içinden tahsil edilmektedir.

Başvuru sahipleri, çağrı ve bilgi merkezi aracılığıyla randevularını (Mart 2012'ye kadar Pazartesi-Cuma günleri 07:00-21:00 saatleri arasında), 07:00-19:00 saatleri arasında alabilmektedir. Vize başvuru ücretlerini nakit olarak ödemek isteyen başvuru sahipleri, ödemelerini Akbank şubelerinde TL olarak, kredi kartı ile ödeme yapmak isteyen başvuru sahipleri ise otomatik telefon sisteminden veya www.usvisa-info.com adresinden ABD Doları olarak ödeyebilmektedir.

Başvuru sahiplerinin pasaportları, başvuru sırasında seçmiş oldukları PTT şubesine gönderilmekte olup kurye ile gönderi için ayrıca ücret gerekmemektedir. Göçmen Olmayan Vize (B1/B2, C/D, F1/F2, M1/M2, I, J1/J2) ücreti 160 Dolardır. Diğer göçmen olmayan vize başvuru ücretleri hakkında bilgi almak için "http://turkish.turkey.usembassy.gov/basvuru_ucreti.html" web sitesi ziyaret edilebilir.

Vize görüşmelerinde, Biometric Data ekibi parmak taraması yapmakta, kimlik, ad, soyad vb. bilgileri parmak izi alınarak kaydedilmektedir. Ayrıca, yolculuk ve başvuru amacı hakkında sorular sorulmaktadır. Başvuru sırasında başvuru formunun yanı sıra vize türüne göre değişen destekleyici belgeler için "http://turkish.turkey.usembassy.gov/destekleyici_belgeler.html" linkinden bilgi alınabilmektedir.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

ABD'de normal çalışma günleri Pazartesi-Cuma arasındır. Mesai saatleri genelde sabah 08.00-17.00 veya 09.00-18.00 arasındır.

Yeni Yıl : 1 Ocak

Noel : 25 Aralık

Şükran Günü : Kasım ayının dördüncü Perşembe günü

Ulusal Bağımsızlık Günü : 4 Temmuz

Martin Luther King Günü : Haziran'ın üçüncü Pazartesi günü

Başkan'ın Günü : G. Washington, A. Lincoln'ün doğum günleri anısına her yıl Şubat ayının üçüncü Pazartesi günü
Memorial day (Anma Günü) : Mayıs'ın son Pazartesi günü
İşçi Bayramı : Eylül'ün birinci Pazartesi günü
Colombus Günü : Ekim ayının ikinci Pazartesi günü
Veterans (Armistice) Günü : 11 Kasım

Yerel Saat

Atlas Okyanusu kıyısı Türkiye'den 7 saat, Büyük Okyanus kıyısı ise 10 saat geridir.

İklim

Çok geniş bir coğrafyaya yayılan ABD'nin farklı bölgelerinde farklı iklim özellikleri görülmektedir. Genelde ılıman olan iklim, güneye doğru tropikal özellikle göstermektedir. Hawaii ve Florida'da tropik, Alaska'da kutup iklimi gözlenirken Mississippi Nehri'nin batısındaki büyük düzlüklerde yarı bozkır iklimi hakimdir. Ovak ve Şubat aylarında Rocky Dağları'nın doğu eteklerinden esen ılık rüzgarlar zaman zaman kuzeybatıda hakim olan soğuk kışların etkisini azaltmaktadır. Federal Başkent Vaşington'da en sıcak ay Temmuz (21-31°C), en soğuk ay Ocak (-3-6°C), yağmur yağışının en bol olduğu ay Ağustos, en kurak ay Şubat ayıdır.

KAYNAKLAR

1. Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)
2. Uludağ İhracatçı Birlikleri (www.uib.org.tr)
3. Trademap (www.trademap.org)

YASAL UYARI; Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Birliğimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.